

Selvmål fra presidenten - Debatt

Helge Holgersen

Kontakt: helge.holgersen@uni.no

karina.utvag@gmail.com

Ståle Pallesen

Institutt for samfunnspsykologi, Universitetet i Bergen

staale.pallesen@psysp.uib.no

Psykologforeningens president skader sitt eget lag ved å nedvurdere kompetansen til norske psykologer. Vi forventer at han ydmykt ber om unnskyldning.

PEKEFINGER: Tor Levin Hofgaard går langt i å antyde at fakultetsstyret i Bergen har gjort et vedtak som vil være negativt for psykologkompetansen. Presidentens kritikk er utilbørlig. Han bør be om unnskyldning, skriver Helge Holgersen og Ståle Pallesen. Foto: Arne Olav L. Hageberg

DEBATT: PSYKOLOGERS KOMPETANSE

Opptaksordningen til profesjonsstudiet har vært diskutert i flere utgaver av Tidsskriftet det siste året. Nylig avviste Universitetet i Bergen å innføre direkte opptak fra videregående skole, og president Tor Levin Hofgaard har stilt seg kritisk til vedtaket. Helge Holgersen og Ståle Pallesen mener presidentens uttalelser er svært uheldige.

Gjennom det siste året har det i Tidsskriftet vært en debatt om hvilken opptaksordning som er den beste til profesjonsstudiet i psykologi. Oslo innførte fra høsten 2007 direkte opptak fra videregående skole til et 6-årig løp. Her er det karakterene fra videregående skole (50 prosent av søkerne) med evt. tilleggspoeng (50 prosent av søkerne) som utgjør konkurransegrunnlaget. Ved de andre lærestedene i Norge som tilbyr profesjonsstudier i psykologi, har man beholdt et 1 + 5-årig løp, hvor karakterene fra årsstudiet er opptaksgrunnlaget til de neste fem.

Empirien viser at den innholdsmessige forskjellen mellom disse to ulike profesjonsutdannelsene er marginal. Ved Universitetet i Oslo er 50 av 60 studiepoeng identiske for årsstudiestudentene og for studentene på førsteåret av profesjonsstudiet. Tilhengerne av direkte opptak fremstiller imidlertid saksforholdet helt annerledes. De påstår at det er vesentlige kvalitetsforskjeller mellom de to ulike profesjonsutdannelsene. Å begynne med profesjonsrettete kurs allerede på førsteåret mener disse er helt avgjørende for den fremtidige kompetansen til psykologer.

Nedvurdert kompetanse

Presidenten i Psykologforeningen, Tor Levin Hofgaard, har kastet seg inn i debatten og inntar et ensidig standpunkt for direkte opptak. Han deltok nylig på et fakultetsstyremøte ved Universitetet i Bergen, invitert av fakultetsledelsen, og talte varmt for direkte opptak. Til tross for hans iherdige innsats sto det store flertall av hans medlemmer, de vitenskapelige ansatte, alle studentene og stipendiatene sammen og avviste forslaget om å endre opptaket. Forslaget fikk kun ledelsens stemmer.

I etterkant av møtet har Hofgaard funnet ut at det er opportunt å nedvurdere kompetansen til de psykologene som har gjennomført et 1 + 5-årig profesjonsløp (som i dag omfatter så å si hele medlemsmassen i foreningen). I et intervju med internavisen ved Universitetet i Bergen (http://nyheter.uib.no/?modusvis_nyhet&id=46925) får vi som har et 1 + 5-årig profesjonsløp vite at vi ikke har god nok kompetanse til å sykemelde, diagnostisere og til å bruke tvang. Denne spisskompetansen er nemlig forbeholdt dem som, nå i Oslo, tar 10 profesjonsrettete studiepoeng i sitt første studieår. Om vi andre tar, eller har tatt, disse 10 studiepoengene senere i studieløpet, har det åpenbart ingen faglig innvirkning på vår kompetanse, må vite.

At kompetanse i første rekke knytter seg til hva studentene sitter igjen med etter endt studieforløp, og bare i liten grad kan handle om den kunnskap de måtte ha ved studiets begynnelse, uavhengig av opptaksgrunnlag, er heller ikke noe som tenkes over. I den påfølgende debatt (http://nyheter.uib.no/?modusvis_leserbrev&id=46959) kommer Hofgaard med til dels alarmerende påstander vedrørende medlemsmassens profesjonalitet:

Det er nemlig Norsk Psykologforening som får telefonene fra stadig flere medlemmer som har fått kritikk fra Helsetilsynet for mangelfull journalføring, for at de ikke kan lovverket, for at de ikke forholder seg til de retningslinjer som gjelder, for at de ikke gjør gode nok vurderinger eller ikke tar det overordnede ansvaret de er pålagt som selvstendige behandlere.

Vi har etterspurt dokumentasjon for denne påstanden uten å lykkes, og undrer oss over om Hofgaard virkelig kan ha et så lemfeldig forhold til å diskreditere sine egne medlemmer.

Ved en magisk trylleformel, ti studiepoeng og et tredjedels semester profesjonsretting på første året av utdanningen, i motsetning til på andreåret, så skal disse problematiske, om enn udokumenterte, forholdene åpenbart ikke inntreffe eller reduseres fem år senere. Det er mulig at dette kan tolkes som retorikk i betydningen formaningstale: «Gjør som vi sier, ellers vil det gå dere ille». Alternativt er Hofgaards påstander ikke annet enn magisk tenkning.

Nedlatende

Hofgaard taler nedlatende om oss som har deltatt i debatten om opptaksordningen i Bergen. Det «ble en veldig lokal diskusjon», uttaler han, og hevder at vi ikke tar samfunnsansvar. Dette er en nedvurdering av alle foreningsmedlemmene som i en 15 måneder lang debatt på fakultetet i stor grad inkorporerte en rekke prinsipielle og nasjonale perspektiver i saksforberedelsene.

Hofgaards kritikk av egne medlemmer fortsetter med en klar antydning om at utdanningslengden vår egentlig ikke er seksårig:

Holgensen og Pallesen mener at de har departementets forståelse å lene seg på når de sier at dagens studieløp for profesjonsstudiet i psykologi er seksårig. Men det er grunn til å spørre om helsemyndighetene vil være enig.

Vi finner det merkelig at vår egen fagforeningsleder uttrykker seg slik offentlig.

Vi har ingen motforestillinger mot, og finner det passende, at man internt i foreningen diskuterer det optimale innholdet i psykologutdannelsen i Norge. Men det er forskjell på å barbere seg og å skjære av seg hodet. Vi mener Hofgaard gjør det sistnevnte idet han uten empirisk eller godt fundert teoretisk grunnlag og i full offentlighet nedvurderer kompetansen til sine egne medlemmer, og hevder at vi i økende grad bryter lover og regler.

Kritisk blick på egen innsats

Vi finner det også påfallende at Hofgaard i sin iver etter å underminere kompetansen til psykologer ikke kaster et kritisk blick på etterutdanningen som Psykologforeningen har monopol på. Den særnorske modellen hvor det er fagforeningen og ikke universitetene eller andre offentlige utdanningsinstitusjoner som står for denne, bør kanskje revurderes?

Som fagforeningsleder kan man gjerne initiere og delta i debatter om faget, men man sparker ikke bena under dem man representerer. Som betalende foreningsmedlemmer forventer vi at Hofgaard ydmykt gir sine medlemmer en uforbeholden beklagelse for sin opptreden.

staale.pallesen@psysp.uib.no

Debattert
Skuffet – Det var et veldig ulykkelig resultat fra styremøtet med tanke på å sikre kvaliteten på utdanningen. Vi utdanner gode psykologer i dag, men vi kan og må gjøre det enda bedre.
<i>Håkan Sundberg, leder for programkomiteen i profesjonsstudiet, På Høyden 23. august</i>
• Glad – Innføringen som gis på årsstudiet gjør studentene bedre i stand til å vurdere om det er denne utdanningen de faktisk ønsker seg.

<i>Gro Mjeldheim Sandal, medlem i fakultetsstyret, På Høyden 23. august</i>
Kritisk I President for Norsk psykologforening, Tor Levin Hofgaard, mener fakultetsstyret for liten grad tok hensyn til psykologers samfunnsansvar da de vedtok opptaksordningen for profesjonsstudiet onsdag. (...) – Jeg var overrasket over at styret i liten grad tok hensyn til samfunnsansvaret de har med å utdanne psykologer til helsevesenet, da saken ble behandlet. Det ble en veldig lokal diskusjon, påpeker Hofgaard.
<i>På Høyden 24. august</i>
Utidig innblanding Både som universitetsansatte og medlemmer i Norsk Psykologforening finner vi det upassende og lite ydmykt at vår egen fagforeningsleder blander seg inn i hvordan vi på universitetet forvalter vårt samfunnsansvar.
<i>Helge Holgersen, klinikkleder og førsteamanuensis ved institutt for klinisk psykologi og Ståle Pallesen, programstyrer og professor ved Institutt for samfunnspsykologi, På Høyden 25. august</i>
Faglig forening Men Holgersen og Pallesen glemmer noe vesentlig. Norsk Psykologforening er ikke bare en fagforening. Vi er like mye en faglig forening, en utdanningsinstitusjon og en samfunnsaktør som fremmer høy faglig og etisk standard på psykologisk virksomhet. (...) Det er Norsk Psykolog-forening som må starte spesialistutdanningen med egne felleskurs i basal anvendelse av helselovgiving, og rolleforståelsen som helsepersonell, fordi det er åpenbare hull i denne kompetansen.
<i>Tor Levin Hofgaard, president i Psykologforeningen, På Høyden 26. august</i>